

**647510****23MA03EcoC108x**

Seat No : \_\_\_\_\_

**M.A. (ECONOMICS) SEMESTER - 3 (CBCS) Examination****OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2024)****Contemporary Issues in Indian Economy -1 (Core (New-23))****Time: 2:30 Hours****Marks:70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

|          |                                                                  |      |
|----------|------------------------------------------------------------------|------|
| પ્રશ્ન-૧ | આર્થિક વિકાસ એટલે શું? તેના નિર્ધારક પરિબલો સમજાવો.              | (૧૪) |
|          | અથવા                                                             |      |
| પ્રશ્ન-૧ | HDI (માનવ વિકાસ આંક) વિગતવાર સમજાવો.                             |      |
| પ્રશ્ન-૨ | આર્થિક આયોજનના ઉદ્દેશ્યો અને મહત્વ જણાવો.                        | (૧૪) |
|          | અથવા                                                             |      |
| પ્રશ્ન-૨ | ભારતના આર્થિક આયોજનની મર્યાદાઓ સમજાવો.                           |      |
| પ્રશ્ન-૩ | સામાજિક માળખા તરીકે શિક્ષણ અને આરોગ્ય વિશે ચર્ચા કરો.            | (૧૪) |
|          | અથવા                                                             |      |
| પ્રશ્ન-૩ | ભારતમાં પ્રાદેશિક અસમતુલાની સમસ્યા વર્ણવો.                       |      |
| પ્રશ્ન-૪ | ભારતમાં રાજકોષીય સમવાયતંત્રમાં કેન્દ્ર અને રાજ્યની ભૂમિકા ચર્ચો. | (૧૪) |
|          | અથવા                                                             |      |
| પ્રશ્ન-૪ | ભારતમાં રાજકોષીય ક્ષેત્રના સુધારા સમજાવો.                        |      |
| પ્રશ્ન-૫ | ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે)                                       | (૧૪) |
|          | 1) ટકાઉ વિકાસ                                                    |      |
|          | 2) ભારતીય આયોજનની સિદ્ધિઓ                                        |      |
|          | 3) આંતરમાળખા માટે ધિરાણ                                          |      |
|          | 4) કાળા નાણા                                                     |      |

**ENGLISH VERSION**

|       |                                                                 |      |
|-------|-----------------------------------------------------------------|------|
| Que.1 | What is economic development? Explain its determining factors.  | (14) |
|       | OR                                                              |      |
| Que.1 | Explain HDI in detail.                                          |      |
| Que.2 | Explain the objectives and importance of economic planning.     | (14) |
|       | OR                                                              |      |
| Que.2 | Explain the Limitations of India's economic planning.           |      |
| Que.3 | Discuss about education and health as social Infrastructures.   | (14) |
|       | OR                                                              |      |
| Que.3 | Describe the problem of regional imbalance in India.            |      |
| Que.4 | Discuss Role of Central and State in India's Fiscal federalism. | (14) |
|       | OR                                                              |      |
| Que.4 | Explain fiscal sector reforms in India.                         |      |
| Que.5 | Write Short Note. (Any Two)                                     | (14) |
|       | 1) Sustainable development                                      |      |
|       | 2) Achievements of Indian Planning                              |      |
|       | 3) Financing for infrastructure                                 |      |
|       | 4) Black money                                                  |      |

\*\*\*\*\*